

עורכות: נטע לברן ורדי וענבר בן-יאיר (משגב)

מידעון (ניוזלטר) מספר 375: אפריל 2025 (2)

חדשות האיגוד

מתכננות ומתכננים יקרים.ות,

עם סיומו המוצלח של הכנס השנתי ולאחר חגי האביב, אנו חוזרות לפעילות השוטפת. ביום ראשון הקרוב ייערך ערב עיון משותף לאיגוד המתכננים ולאגף האסטרטגי במינהל התכנון בנושא: "תכנון לעירוניות טובה במאה ה-21: המקרה של נורדהאון, קופנהגן". זהו ערב העיון המקוון ה-30 שהאיגוד עורך ואנו שמחות על ההיענות הגבוהה שיש לכל אחד מערבים אלה. נתראה ביום א' בערב.

בהזדמנות זו אנו מבקשות להזכיר כי נשמח מאוד לקבל הצעות ויוזמות לערבי עיון (מקוונים וגם פרונטליים) ולסיורי שישי בנושאים מקצועיים שונים. את ההצעות ניתן לשלוח למייל של האיגוד igudm1@gmail.com.

זהו הניוזלטר האחרון אותו עורכת נטע לברן ורדי ואנו מבקשות להודות לה מקרב לב על עבודה מקצועית של ניוזלטר קריא, עשיר ומגוון בתכנים, שממנו נהנים כולנו. אנו מאחלות לנטע הצלחה בדרכה החדשה ומברכות את ענבר בן יאיר העורכת החדשה.

אנו מזכירות את החשיבות שבחברות בארגון המקצועי של כל העוסקים והעוסקות בתחום תכנון עיר ואזור. הרשמה/חידוש חברות ניתן לבצע [כאן](#). כדי להישאר מעודכנות ומעודכנים בשלל הפעילויות והאירועים של האיגוד אנו ממליצות לעקוב אחרינו [בעמוד הפייסבוק שלנו](#) וכן באתר האיגוד.

🔗 בציפייה לחזרתם בשלום ובמהרה של כל החטופים והחטופות.

תמי ורחל

תכנון לעירוניות טובה במאה ה-21:

המקרה של נורדהאון, קופנהגן

ראשון | 27.4.25 | 20:00 - 22:00

הערב עיון #30

תכנון לעירוניות טובה במאה ה-21: המקרה של נורדהאון, קופנהגן

27 באפריל 2025, 20:00-22:00

יוזמת האגף האסטרטגי של מינהל התכנון, לילי שולמן, רוני בר וטל אלסטר

עירוניות היא נושא אסטרטגי משמעותי להמשך הפיתוח של ישראל. לכן, מינהל התכנון מקדם למידה מהעולם, בדגש על תכנון שכונות עירוניות עכשוויות, להבדיל משכונות היסטוריות שנבנו בהקשר כלכלי, תחבורתי ותרבותי שונה.

שכונת נורדהאון (Nordhavn), הבולטת בשכונות העירוניות הגדולות שנבנות כיום בקופנהגן, מהווה דוגמה לעירוניות מוצלחת במאה ה-21 בהיבטי קיימות, איכות המרחב הציבורי, קישוריות לאמצעי תחבורה ואיכות חיים עירונית גבוהה - כל זאת לצד צפיפות הדומה בהיקפה לשכונות ישראליות חדשות. יחד נחשוב מהן התובנות הרלוונטיות משכונת נורדהאון למקרה הישראלי, מה אפשר ליישם, היכן האתגרים וההזדמנויות בהקשר הישראלי ואיזה ידע עדיין חסר לנו.

דברות יום:

◆ הצגת עבודת מינהל התכנון על המקרה של נורדהאון, (Nordhavn) קופנהגן - לילי שולמן וטל אלסטר, יועצים לאגף בכיר לתכנון אסטרטגי, מינהל התכנון.

◆ מגיבים: יובל אדמון, יו"ר המינהלת לפיתוח מפרץ חיפה; אביעד מור, מנהל פרויקטים ראשי בקרן ריאליטי, אריאל גושן, גושן אדריכלים; בהנחיית רוני בר, מנהלת אגף עירוניות, מחקר וקשרי חוץ, מינהל התכנון.

◆ דיון בהשתתפות הקהל

< ההשתתפות כרוכה בתשלום ובהרשמה מראש >
ההשתתפות לחברי האיגוד ללא תשלום

לפרטים והרשמה

הוספה ליומן:

זוכה תחרות איגוד המתכננים לעבודות סטודנטים מצטיינות בתכנון

שיקום ניר עוז בראי התמודדות עם טראומה
יפתח משל

בין ימי הזכרון

זוכה תחרות סטודנטים לעבודת תכנון מצטיינת - כנס איגוד המתכננים 2025

◆ ניר עוז ואני: שיקום הקיבוץ בראי התמודדות עם טראומה

פרוייקט תכנון מאת יפתח משל

מאת: מערכת הניוזלטר

בראשית דצמבר, חודשיים אחרי טבח שמחת תורה, הגיע יפתח משל, סטודנט בפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים בטכניון ולוחם מילואים, לקיבוץ ניר עוז יחד עם צוות המילואים שלו מ-669. בחודשים הבאים, הם התמקמו בחורבות הקיבוץ במבנה הכל-בו הישן. קיבוץ ניר עוז, בו אחד מכל ארבעה חברים נחטף או נרצח, על בתיו השרופים ופצועי הירי, לא נתן ליפתח מנוח במשך שבועות ארוכים.

הפרוייקט המוצג בפניכם, שזכה בפרוייקט גמר מצטיין בטכניון ובפרס איגוד המתכננים לפרוייקט ייחודי בתכנון במסגרת כנס איגוד המתכננים במרץ האחרון, החל להירקם בשבילים אלו. לקראת ימי הזכרון שעומדים לפתחנו, צללנו לעומקו, בניסיון להבין כיצד יכולה קהילה לחזור להתגורר במקום כלשהו, זמן כה קצר לאחר הטראומה שחוותה ושיימניה עדיין נוכחים בנוף הקיבוץ.

בעבודתו מבקש יפתח לא לדחוק ולהעלים את הטראומה מהמרחב הציבורי, אלא להכיל אותה ולעשות בה שימוש כרובד נוסף בנוף. הוא מייצר "שכבות של שיקום" - מורשת, מרחבי קהילה, בינוי עתידי, זיכרון והנצחה, כדי לשמר את הזיכרון תוך יצירת חיים חדשים והכלה שלו במרחב. כך, לצד שימור השבילים, הנוי ומבני הציבור של הקיבוץ, כחלק מהרצף בין העבר לעתיד המקום, הוא משתמש בחללים בהם עמדו הבתים שנפגעו במהלך הטבח. יפתח מנתק את מרחבי הטראומה הללו מהקשרם כמרחבים פרטיים במקור, בהם התגוננה כל משפחה לבדה באותו היום, ומציע אותם חזרה לקיבוץ כמרחבי זיכרון כלל ציבוריים. במקומם של הבתים השרופים יישארו חללים ריקים, כתמונת תשליל של הקיבוץ שהיה, ותישזר בין בתי הקיבוץ החדשים שיוקמו. החללים, הדים לבתים שעמדו שם פעם, ישמשו מקום לפעילות קהילתית ויציעו מרחב בו יכול הקולקטיב לרפא עצמו ולאפשר לרוצים בכך לנוע על הציר שבין קהילתי לפרטי במסעם לריפוי ושיקום. בהתבוננות רגישה זו, יפתח לא

רק מציע שיקום פיזי של המרחב אלא גם שיקום וחיזוק הקהילה, תוך התחשבות בחוויות שעברה, מתוך הכרה בחשיבות המכלול הקיבוצי, אנשים ומרחב כאחד, לזהותה וחוסנה של ניר עוז.

במעמד הזכייה, נימקו השופטים את בחירתם וציינו את ייחודיות הגישה האינטגרטיבית לשיקום, שאינה מסתפקת בבנייה פיזית בלבד, אלא גם מחזקת את הזהות הקהילתית, הערכים והחוסן המקומי והוסיפו כי "זהו הישג מעורר השראה, ואנו גאים להוקיר את תרומתו החשובה לעיצוב מרחב קהילתי בר-קיימא ומשמעותי."

לצפייה בעבודה המלאה באתר של יפתח: <https://www.iftachmashal.com>

וועדת השיפוט: תמי גבריאלי, אמילי סילברמן, דלית שך פינסלי ויונתן לוזר

מי הזיז את הזיקה שלי?

עידן האוז על זיקת הנאה, זכות מעבר ומה שביניהן

טור דעה

מי הזיז את הזיקה שלי?

מ"זיקת הנאה" ל"זכות מעבר"? האמנם טכני בלבד?

מאת: עידן האוז

מינהל התכנון, באחד העדכונים של מפרט המבא"ת, החליף, כמעט בין לילה, את המונח 'זיקת הנאה' המוכר במונח 'זכות מעבר'. מינהל התכנון בתגובה, מסר כי מדובר ב"עניין טכני בלבד".

במבט הטכני, כלום לא השתנה - ההגדרה והקוד נותרו זהים. ממש כמו בעבר, בעת הגשת תכנית השכבה נשאר *pzika* (אפשר גם *pzikab* לחובבי האדום, או קוד 20290/5 לאנשי הממ"ג). בפועל, התוצאה היא מצב בו גם תכניות שכבר הוגשו ואושרו - לפחות מאז כניסת המערכת המקוונת - כוללות מצב אבסורדי למדי: עורך התכנית או הועדה הולכים לישון עם 'זיקת הנאה' ומתעוררים עם 'זכות מעבר' וכל זאת מבלי ששום יד תכנונית

מודעת נגעה בתכנית. בתכניות תקפות האבסורד חמור עוד יותר, כשבתשריט מצב מוצע מופיעה "זיקת הנאה", אך במערכות המידע הגדרה זו כבר הוסבה ל"זכות מעבר".

האם זה באמת "עניין טכני בלבד"? בחינה מעמיקה של המונחים מגלה הבדל מהותי. לפי מילון המונחים של מנהל התכנון עצמו 'זיקת הנאה' היא "זכות קניינית לאדם (או לציבור כולו) להשתמש במקרקעין שנמצאים בבעלותו של אחר". זהו מונח משפטי-קנייני, שמקורו בסעיף 94 לחוק המקרקעין המתאר זכות שימוש מוגבלת בקרקע של הזולת, שיכולה להתייחס לאופן שימוש מסוים או מטרה מסוימת, ויכולה גם לכלול, אם כך הוגדר, שהייה.

מאידך, 'זכות מעבר', כפי שמשמע מחוק התכנון והבנייה (ס. 63) היא זכות של אדם או גוף לעבור דרך שטח שאינו בבעלותו. זו יכולה להיות זכות רשמית המסומנת ומאושרת כחוק, כזו שנובעת מהסכמים פרטיים, או מתוך הרגל של שימוש לאורך זמן. במילים אחרות, זכות המוגדרת או/ו ונרשמת בתכנית בניין עיר או מסמכי תכנון אחרים ומאפשרת מעבר בלבד דרך מגרש פרטי לצרכים ציבוריים או פרטיים.

ברמה הסמנטית ניתן לחוש הבדל מובהק. 'זיקת הנאה' מתייחסת לשימוש רציף ומתמשך, משמעותי ומורכב, כזה שאף עשוי להוות המשך של המרחב הציבורי. בעוד 'זכות מעבר' מצמצמת משמעותית לתנועה פונקציונלית, מנקודת לנקודה, ללא עצירה או שימוש נוסף. הצמצום מעלה תחושת זמניות ומהירות, שמתנגש עם משמעות השהייה.

אנשי הסטטוטוריקה יבואו ויטענו שהכותרת בתקנון התכנית אינה החשובה, אלא רק מה שנכתב תחתיה. אולם זה לא חותר תחת כל המשמעות מאחורי הנוהל ומערכת המבא"ת? יצירת שפה אחידה וברורה, שמאפשר גם לגורמים שאינם מקצועיים לגשת אל הדברים. אלו עלולים לפרש את הדברים באופן שיגביל את השימוש, יצור אתגרים פרשניים ומשפטיים ובראש בראשונה יפגע בכוונה המקורית של מוסדות התכנון.

עצם הסיבה לשינוי אינה ברורה. הגדרת השימוש במרחב הוא הלחם והחמאה של המקצוע שלנו. מדוע נדרש מונח חדש לדבר מה ברור אם הוא איננו מהותי? הפרשנות לפיה מדובר בסוגיה טכנית ותו לא היא לכל הפחות מצומצמת ותמוהה. מעבר לזה, דרך ההטמעה, הכוללת שימוש באותו הקוד כך שהוא מוחל גם רטרואקטיבית, מעלה סימני שאלה, ונראה כי לכל הפחות היתה צריכה להעשות בשום שכל תוך והתייעצות וראיה רחבים יותר

עידן האוז, בוגר תואר שני בתכנון ערים וגיאווינפורמטיקה מאוניברסיטת בן גוריון בנגב, הוא רכז תכנון עיר בכיר ומנהל ידע באגף תכנון העיר בעיריית תל אביב-יפו. לפני כן עסק במספר תפקידים באגף התכנון המשלבים תכנון GIS.

דרושות ודרושים למשרות תכנון

איגוד המתכננים בישראל
ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION
رابطة المخططين في اسرائيل

שימו לב! באתר האיגוד ישנו מדור דרושים. ובו מתפרסמות מודעות שעשויות להיות רלוונטיות עבורכם, עבור קולגות ומתכננים צעירים.

יש לכם משרה רלוונטית למתכננים. ות?

לפרסום מודעת דרושים. ות, יש לפנות למזכירות האיגוד במייל, עם ציון פרטי המשרה המלאים <igudm1@gmail.com

לצפייה במשרות המוצעות כעת, היכנסו לקישור:

ללוח המשרות

מעורבות, עדכונים, קולות קוראים, כנסים ואירועים

לצפייה בכל האירועים ליחצו למטה על

[see entire message](#)

פסטיבל הליכות ג'יין

יזמות אזרחיות בערים ברחבי הארץ

כבכל שנה, לקראת יום הולדתה של ג'יין ג'ייקובס בתחילת מאי, יתקיימו הליכות ג'יין בארץ ובעולם. בואו לקחת חלק בפסטיבל עירוני, אזרחי ובינלאומי מיוחד: לטייל, להכיר לשמוע ולגלות מחדש הערים בארץ!

7 עד 10 במאי 2025

פסטיבל

- ◆ [נשר](#) ◆ [ירושלים](#) ◆ [חולון](#) ◆ [באר שבע](#) ◆ [תל אביב](#) ◆ [פתח תקווה](#) ◆ [אשדוד](#) ◆ [רחובות](#) ◆ [בנימינה-גבעת עדה-זכרון יעקב](#) ◆

האקתון לפיתוח מפרץ חיפה: מפגש חשיפה

המנהלת לפיתוח מפרץ חיפה

אתם מוזמנים להצטרף לדרך משותפת לעיצוב העתיד -
ההאקתון הראשון מסוגו במפרץ חיפה!
כיצד נהפוך את המפרץ למוקד משיכה שוקק חיים, ועשיר
באפשרויות תעסוקה ופנאי?
הירשמו כעת למפגש מתעניינים!

יום שני, 28 באפריל 2025, 18:30-20:00
המפגש יתקיים בזום

להרשמה

הוספה ליומן:

וובינר מיתון חום באזורי תעשייה

משרד הכלכלה והתעשייה, מינהל התכנון

הצטרפו לוובינר מקצועי, בשיתוף מינהל אזורי תעשייה,
מינהל תעשיות ומינהל התכנון, שיעסוק דרכים למיתון חום
באזורי תעשייה, שמירה על קיימות ושיפור תנאי העבודה.

הוובינר לא כרוך בתשלום, אך נדרשת הרשמה מראש.

יום שלישי, 6 במאי 2025, 09:30-11:30

לפרטים והרשמה

הוספה ליומן:

וובינר

מפגש מתעניינים - תואר מוסמך בתכנון עירוני ואזורי
המכון ללימודים עירוניים, האוניברסיטה העברית

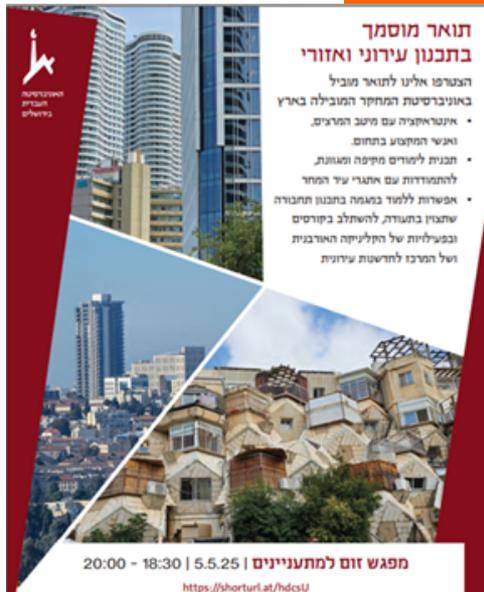
בואו ללמוד תכנון עירוני ואזורי באוניברסיטה העברית!
הצטרפו למפגש מקוון למתעניינים לשנה"ל תשפ"ו.

יום שני, 5 במאי 2025, 18:30-20:00

המפגש יתקיים בזום

לפרטים נוספים

הוספה ליומן:

**תואר מוסמך
בתכנון עירוני ואזורי**

הצטרפו אלינו לתואר מביל
באוניברסיטת המחקר המובילה בארץ

- אתגרי התכנון עם מיטב המרצים.
- ואנשי המימון בתחום.
- תכנית לימודים חקירה ומגוונת.
- להתמודדות עם אתגרי עיר המחר.
- אפשרות ללמוד במגמה בתכנון תחבורה

שתוכן בתעודה, להשתלב בקורסים
ובבעלי-חיות של החלוקה האורגנית
ושל המרכז לחשיטת עירונית

מפגש זום למתעניינים | 5.5.25 | 18:30 - 20:00
<https://shorturl.at/hdcsU>

